

Praha dne 19. července 2024
Vyřizuje: Rajman
Tel.: 267 122 625
E-mail: Pavel.Rajman@mzp.cz

Věc: Oznámení o projednání návrhu Zprávy o uplatňování ZÚR Jmk za období 10/2020 a 06/2024

Vážený pane řediteli,

náš odbor jako věcně příslušný k kontrole plnění povinnosti stanovených zákonem č. 62/1988 Sb. a předpisy vydanými na základě výzvy k uplatnění stanoviska našeho ministerstva, kterou obdrželo od Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence uplatňuje jako odbor, který metodicky řídí krajské úřady v této oblasti uplatňuje následující stanovisko:

Zpráva o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje, která bude sloužit jako podklad pro pořízení Aktualizace č. 5. ve svém obsahu nekonkretizuje, jak konkrétně **podporovat ochranu a zejména využívání ložisek nerostných surovin, zejména ložisek strategického významu**. Předmět řešení je na stranách 18 až 25. Zásadní nedostatky spatřujeme v tom, že ZUR JhK nenavrhuje žádná řešení, která by byla z hlediska ochrany a využití nerostného bohatství a dalších zákonem chráněných obecných zájmů nejvýhodnější.

- a) V aktuálním znění ZÚR (po aktualizacích č. 1,2 a 3a) jsou v grafické části zakreslena výhradní ložiska, CHLÚ a dobývací prostory, ale **zcela schází ložiska nevyhrazeného nerostu a evidované prognózní zdroje** (<https://mapy.geology.cz/suris/>). Přitom v textové části jsou za přírodní hodnoty kraje do nerostného bohatství zahrnuta všechna ložiska nerostných surovin, tj. i ložiska nevyhrazených surovin. Text jinak obsahuje jen obecné úkoly pro územní plánování, ze kterých nelze nic dovodit, pokud územní plány obcí výslovně v územních plánech „znemožní těžbu“. **Tato ostatní ložiska požadujeme do grafické části doplnit doplnit.**
- b) **Do podkapitoly Úkoly pro územní plánování proto požadujeme do textu doplnit tyto teze opírající se o platnou legislativu:**
 - Ložiska nerostných surovin (tj. výhradní a nevýhradní ložiska) jsou významnými, nepřemístitelnými, neobnovitelnými zdroji a zákonnými limity využití území s platnými právními předpisy (se zákonem č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále s ustanovením § 13, odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, a v neposlední řadě v rozporu s vyhláškou č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů).

Ochrana a využití ložisek nerostných surovin je veřejným zájmem, z tohoto důvodu musí být nepřemístitelnost ložiska nadále respektována i v jiných řízeních týkajících se území a jeho využití.

- zjištěná a předpokládaná ložiska nerostů (v našem případě i výhradní ložiska a ložiska nevyhrazeného nerostu, prognózní zdroje), CHLÚ a zejména dobývací prostory, jsou plochami nadmístního významu a jsou závazná pro územní plány obcí jako přírodní hodnoty území a jako limity využití území“.
- Požadujeme do Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje v uplynulém období dle ustanovení § 42 odst. 1 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, doplnit další **nezbytné dokumenty sloužící jako podklad pro aktualizaci ZÚR JhK**, a které budou pořízeny a využity jako podklad pro následnou aktualizaci ZÚR JhK. Jedná se zejména o **Aktualizaci regionální/krajské surovinové koncepce Jihomoravského kraje**, opírající se o certifikovanou Metodiku z ukončeného projektu TAČR (ID TITSMPO909) z roku 2022 pod názvem „Metodika a tvorba standardů tvorby a periodické aktualizace regionálních surovinových koncepcí, modelové řešení dvou zvolených regionů“.

- c) **Kapitolu E1 Územní podmínky koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot území kraje požadujeme doplnit následovně:**

E.1. Územní podmínky koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot území kraje

(339) Přírodními hodnotami území Jihomoravského kraje se rozumí zejména následující významné prvky přírodního dědictví kraje:

- Zvláště chráněná území přírody;
- Obecně chráněná území přírody a krajiny (přírodní parky, VKP, skladebné prvky ÚSES, biosférické rezervace);
- Prvky soustavy Natura 2000;
- Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem;
- Vodohospodářsky významná území (CHOPAV Kvartér řeky Moravy, vodní útvary povrchových a podzemních vod, povrchové a podzemní zdroje pitné vody a přírodní léčivé zdroje minerálních vod);
- Nerostné bohatství (ložiska nerostných surovin, zemního plynu a ropy).

(340) Pro vytváření územních podmínek ochrany a rozvoje přírodních hodnot se stanovují tyto požadavky na uspořádání a využití území a tyto úkoly pro územní plánování:

Požadavky na uspořádání a využití území
a) Podporovat zachování přírodních hodnot a přírodních zdrojů na území kraje, prosazovat šetrné formy jejich využívání a v možných případech jejich obnovu a doplnění.
b) Podporovat posilování retenční schopnosti území, dbát na nenarušení povrchových a podzemních zdrojů vody a pramenišť minerálních a léčivých vod a podporovat jejich hospodárné využívání.
c) Podporovat zachování přírodě blízkých biotopů v území a ochranu ohrožených rostlin a živočichů.
Úkoly pro územní plánování
a) Vytvářet územní podmínky pro šetrné formy využívání území a zvyšování biodiverzity území.
b) Vytvářet územní podmínky pro opatření vedoucí ke zvýšení retenční schopnosti území a ke kultivaci vodních toků, vodních ploch, zdrojů podzemní vody.
c) Vytvářet územní podmínky pro zajištění rekultivace území po těžbě surovin a řešení způsobu dalšího využívání území.

d) Požadujeme aby do Zprávy o uplatňování dané ZÚR JhK bylo do kapitoly E.1 zapracováno následující s odkazem na § 112 odst. 2 stavebního zákona <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-283/zneni-20240701#p112-2> rozpor mezi ZÚR, který těžbu podporuje a ÚP, který by těžbu vylučoval.

e) Do kapitoly E.1. požadujeme dále doplnit:

Ochrana nerostného bohatství (plochy těžby)

- Plochami pro těžbu nerostných surovin nadmístního významu jsou všechna zjištěná a předpokládaná ložiska nerostů. Jedná se o:

- využívaná výhradní ložiska s dobývacími prostory, nevyužívaná výhradní ložiska s dobývacími prostory, popř. dobývacími prostory s ukončenou těžbou, nevyužívaná výhradní ložiska s chráněným ložiskovým územím, nevyužívaná výhradní ložiska bez stanovené ochrany chráněného ložiskového území,
- využívaná ložiska nevyhrazených nerostů, která jsou součástí pozemku a u kterých byla povolena těžba na základě územního rozhodnutí a příslušného obvodního báňského úřadu,
- nevyužívaná ložiska nevyhrazených nerostů, která jsou součástí pozemku,
- registrované a evidované prognózní zdroje vyhrazených a nevyhrazených nerostů.
- Všechna zjištěná a předpokládaná ložiska nerostů, v daném případě ložiska výhradní a ložiska nevyhrazeného nerostu, včetně schválených, registrovaných a evidovaných prognózních zdrojů vyhrazených a nevyhrazených nerostů, jsou závazná pro územní plány obcí jako přírodní hodnoty území a jako limity využití území.
- Preferovat těžbu výhradních ložisek a významných nevýhradních ložisek v plochách s vyřešenými nebo řešitelnými střety zájmů a to v souladu s reálnou potřebou investičních záměrů ve vazbě na objem vytěžitelných zásob, jakostně kvalitativní parametry suroviny a dopravní dostupnost.
- Při využívání území respektovat všechny formy ochrany nerostného bohatství, jeho neobnovitelnost, nepřemístitelnost a minimalizovat vlivy na zásoby nerostných surovin.
- Vyhledávání, průzkum a dobývání výhradních ložisek jsou prováděny ve veřejném zájmu.

f) Do kapitoly „PLOCHY PRO TĚŽBU NEROSTNÝCH SUROVIN NADMÍSTNÍHO VÝZNAMU“ Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje JhK a také do kapitoly F) „Požadavky na zpracování aktualizace zásad územního rozvoje a na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, je-li vyžadováno, nebo požadavky na zpracování nových zásad územního rozvoje a na vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území“, resp. do podkapitoly „Konkrétní požadavky na zpracování aktualizace ZUR JhK“, OG MŽP požadujeme doplnit následující:

- „Kvalifikovaně upřesnit a aktualizovat současné i budoucí využívání a ochranu surovinových zdrojů se zřetelem na reálné potřeby surovin s respektováním příslušných závěrů a opatření průběžně aktualizované Regionální surovinové politiky Jihomoravského kraje“.
- Vyhodnotit stav využití a ochranu nerostného surovinového potenciálu regionu v rámci Aktualizace Regionální surovinové politiky Jihomoravského kraje pro nezbytné zajištění dostatečných regionálních zdrojů stavebních surovin a hospodárného využívání a ochrany surovin celostátního významu při současné snaze o vyšší komplexní využití vybraných druhotných surovin v souladu s platnými právními předpisy; Aktualizace Regionální surovinové politiky Jihomoravského kraje se bude opírat o certifikovanou Metodiku z ukončeného projektu TAČR (ID TITSMPO909) z roku 2022 pod názvem „Metodika a tvorba standardů tvorby a periodické aktualizace regionálních surovinových koncepcí, modelové řešení dvou zvolených regionů“.

g) S ohledem na platnost zákona č. 465/2023 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon) a novelu Horního zákona (§3, § 6a, § 28b, § 32a § 32b) od 1.1. 2024 požadujeme doplnit o kapitoly F následující obecné teze vyplývající z platné legislativy vztahující se k ochraně a využívání nerostných surovin:

- **vyhledávání, průzkum a dobývání výhradních ložisek jsou realizovány ve veřejném zájmu.**
- ložiskem strategického významu je ložisko kritických nerostů, které má mimořádný význam pro zajištění surovinové nebo energetické bezpečnosti státu nebo pro uskutečnění staveb podle zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury.
- kritické nerosty jsou radioaktivní nerosty, všechny druhy ropy a hořlavého zemního plynu (uhlovodíky), nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy, vápenec, pokud je vhodný k chemicko-technologickému zpracování, nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů, a nevyhrazené nerosty stavebního kamene a štěrkopísku, nachází-li se tyto nevyhrazené nerosty na ložiskách, které se považují za výhradní. Ložiska strategického významu stanoví vláda nařízením.
- **organizace a právnické a fyzické osoby, které žádají o stanovení dobývacího prostoru, o povolení otvírky, přípravy a dobývání nebo povolení likvidace důlních děl a lomů, prověřují možnost rekultivace území přírodě blízkou obnovou těžbou narušeného území.**
- v souladu s platnými právními předpisy dodržovat zásady hospodárného využití veškerých zásob nerostných surovin ve využívaných výhradních a nevýhradních ložiscích v platných dobývacích prostorech a ÚR, vytvářet předpoklady pro vytváření dostatečné rezervní surovinové základny pro potřeby budoucího využití v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje a tím vytvářet územní předpoklady pro využívání nových ložisek náhradou za ložiska postupně dotěžovaná a zcela dotěžená. Zároveň tím zachovat vyváženost počtu využívaných ložisek.
- při využívání řešeného území respektovat všechny zákonné formy ochrany ložisek nerostných surovin a ložiskových území. Respektovat těžbu nerostných surovin ve schválených územních rozhodnutích a dobývacích prostorech v souladu s dodržováním zásad ochrany přírody a krajiny při minimalizaci dopadů na zdraví obyvatel. Těžbu prioritně orientovat do území ploch výhradních ložisek a významných ložisek nevyhrazených nerostů s nejnižšími střety, popřípadě s minimálními územními a ekologickými dopady.
- posilovat vzrůstající hospodářský významu ložisek nevyhrazených nerostů a tím i jejich nezbytnou implementaci do ÚPD. Většina výhradních ložisek je dlouhodobě exploatovaná a je logické, že zásoby suroviny se postupně dotěžují. Zhruba od roku 1993 společně s těžbou na výhradních ložiskách stavebních surovin postupně narůstá i význam produkce z ložisek nevyhrazeného nerostu v rámci územních rozhodnutí, které v současné době ročně produkují vysoké objemy kvalitních betonářských písků a štěrkopísku a drceného kameniva a začínají mít významný podíl na celkové produkci stavebních surovin v ČR.

- v souvislosti s nepříznivou situací týkající se nízkých disponibilních/vytěžitelných zásob stavebních surovin v kraji vytvářet nové územní předpoklady pro využití náhradních – rezervních, či nově ověřených ložisek stavebních surovin.
- podporovat vyhledávání a průzkum nových zdrojů nerostných surovin. Podporovat geologický průzkum a využití zcela nových lokalit (zejména stavebních a nerudných surovin) s příznivými geologicko-ložiskovými a ekologickými poměry, dopravním napojením bez průjezdu přes obce a města, a zejména s řešitelnými střety zájmů.
- respektovat hospodářský význam evidovaných zdrojů a ložisek nerostných surovin a jejich zpracovatelský průmysl s cílem vyzdvihnout tradice využívání surovinové bohatství a výroby surovin a hotových produktů, jakožto přidanou hodnotu v území s možností pracovních příležitostí a sociálních aspektů.
- podporovat průzkum strategických surovin (prvky vzácných zemin, Stopové a vzácné prvky a další kritické a superkritické komodity), vyhodnocovat zdroje a zásoby superstrategických (kritických) surovin, zhodnotit jejich aktuální (případně výhledovou) potřebu a význam pro hospodářství České republiky v souladu se schváleným usnesením vlády č. 441 ze dne 14. června 2017 o Surovinové politice České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů a zejména v souladu s nařízením EU týkající se průzkumu, těžby a zpracování kritických surovin - "CRM Act,, pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin, formou již schváleného zákona „Critical Raw Materials Act“ („CRM Act“) z konce roku 2023. CRM Act byl přijat pro to, aby se snížila závislost Evropy na dovozu strategických surovin a stanoví jasné cíle do roku 2030.
- za zásadní považujeme, aby územní plány a ZUR JhK těžbu (využívání) nerostných surovin nevyklučovaly a ložiska nerostných surovin se šetrně využívaly. Lze to učinit jednoduše tím, že podle § 122 odst. 3 nového stavebního zákona bez odůvodnění jiným veřejným zájmem vyloučí možnost v nezastavěném území povolit záměr těžby nerostů, a to znamená velké riziko pro daný Jihomoravský kraj (zvláště pokud to postupně udělají všechny nebo většina obcí, kde jsou ložiska nerostných surovin).

Odůvodnění

Ložiska a zdroje nerostných surovin představují jedinečnou, do doby zahájení jejich exploatace v prostoru nepřemístitelnou kategorii neobnovitelných přírodních zdrojů, s jasně definovanými prvky územní ochrany a postupy, umožňujícími jejich případné využití. **Bez nerostných surovin se nelze nikdy obejít. V případě přírodních zdrojů nerostných surovin je potřeba si uvědomit, že dnešní společnost je na nich životně závislá. Zdroje nerostných surovin jednoduše řečeno nelze úplně opustit nebo dostat na okraj celospolečenského zájmu. Neméně důležitou prioritou je získané nerostné suroviny co nejlépe a nejúplněji využívat, tedy využívat nerostné zdroje šetrně a hospodárně s cílem postupně snižovat surovinovou náročnost domácího průmyslu a zvyšovat přidanou hodnotu vyráběných produktů.**

Zásadní pro stavby plánované ve veřejném zájmu je zákon č. 416/2009 Sb. Tento zákon, resp. jeho novela daná zákonem č. 465/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, se rovněž promítnul do nového znění horního zákona, v němž jsou jednak

nově definované kritické nerosty a jednak jsou vyhledávání, průzkum a dobývání výhradních ložisek deklarovány jako veřejný zájem. V rámci postupu podle zákona č. 416/2009 Sb. je zapotřebí dostatečně zajistit plánované stavby ve veřejném zájmu. Zákon č. 416/2009 Sb. rovněž uvádí, že těžební infrastrukturou se pro účely tohoto zákona rozumí stavby a zařízení, které mají sloužit otvírce, přípravě a dobývání ložisek strategického významu podle horního zákona, jakož i stavby sloužící k jejich úpravě a zušlechťování prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, dále stavby určené k jejich přepravě a úložná místa pro těžební odpad.

Nerostné suroviny mají mimořádný význam pro zajištění surovinové bezpečnosti státu pro uskutečnění staveb podle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů. V současné době veškerá využívaná ložiska štěrkopísků a živcové suroviny v syrovicko-iváňské terase považovat za ložiska strategického významu, které má mimořádný význam pro zajištění surovinové bezpečnosti státu pro uskutečnění staveb podle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů. V jeho aktuálním znění jakož i v platném znění horního zákona (§ 3, odst. 3) se uvádí, že mezi kritické nerosty jsou řazeny radioaktivní nerosty, všechny druhy ropy a hořlavého zemního plynu (uhlovodíky), nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět kovy, vápenec, pokud je vhodný k chemicko-technologickému zpracování, nerosty, z nichž je možno průmyslově vyrábět prvky vzácných zemin a prvky s vlastnostmi polovodičů, a nevyhrazené nerosty stavebního kamene a štěrkopísků, nachází-li se tyto nevyhrazené nerosty na ložiskách, která se považují za výhradní. V ustanovení § 3, odst. 5 horního zákona se uvádí, že vyhledávání, průzkum a dobývání výhradních ložisek jsou prováděny ve veřejném zájmu. Horní zákon v ustanovení § 6a rovněž uvádí, že ložiskem strategického významu je ložisko kritických nerostů, které má mimořádný význam pro zajištění surovinové nebo energetické bezpečnosti státu nebo pro uskutečnění staveb podle zákona č. 416/2009. V neposlední řadě se v ustanovení § 32b, odst. 1 a 2 horního zákona uvádí, že podle zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů, lze odejmout nebo omezit vlastnické právo k pozemku nebo ke stavbě nebo právo odpovídající věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě potřebným k uskutečnění otvírky, přípravy a dobývání ložiska strategického významu, na němž byl stanoven DP, nebo k uskutečnění zvláštních zásahů do zemské kůry podle ustanovení § 34, odst. 1, písm. d) horního zákona. V rámci postupu podle liniového zákona je zapotřebí dostatečně zajistit plánované stavby ve veřejném zájmu potřebnými stavebními surovinami a také konfrontovat reálné disponibilní zásoby stavebních surovin a stanovit požadavky na přípravu zajištění nových zdrojů s přijatelnou dopravní vzdáleností. Žádoucí je zajistit dostatečné zdroje stavebních surovin vhodné kvality s příznivými geologicko-ložiskovými poměry (a to zejména nová ložiska náhradou za ložiska dotěžovaná a ukončovaná) co nejbližší k realizaci plánovaných staveb ve veřejném zájmu a pro dosažení co nejnižších – optimálních synergických a kumulativních vlivů způsobených automobilovou přepravou zatěžující města a obce. Je nutné v režimu nového Liniového zákona zahájit práce na přípravě a konkretizaci nových náhradních zdrojů stavebních surovin zejména ve vazbě na realizaci plánovaných staveb dopravní infrastruktury a dalších celostátně významných staveb (potřeby pro dodávky regionálních staveb, oprav místních komunikací, dodávky pro developerské projekty, bytovou výstavbu, dodávky do obaloven, do betonáren, pro kompletní výrobní program prefabrikovaných produktů a železobetonových konstrukcí pro dopravní stavby, stavební dílce pro pozemní a inženýrské stavitelství, pro výrobce dlažeb, pro tzv. „gigastavby, modulární reaktory, dostavby jaderných bloků EDU a ETE) pro dosažení uhlíkové neutrality, včetně liniových staveb, pro zajištění

energetické bezpečnosti ČR. Je zapotřebí se věnovat kvalifikovanému průzkumu zcela nových a stávajících nadějných evidovaných prognózních zdrojů stavebních surovin, potenciálním využití stavebních ložisek nevyhrazeného nerostu a doporučení k dalšímu ověření základních ložiskově-geologických parametrů těchto zdrojů, na přípravě a vyhodnocení podkladů ve vztahu k analýze dalšího využívání a ochrany zdrojů surovin, územně ekologických hledisek a ochrany životního prostředí a to v oblastech jejich výzkumu a průzkumu pro zajištění krytí surovinových potřeb domácího průmyslového odvětví a pro strategické projekty infrastruktury ČR.

Postupem času totiž ubývá zásob na ložiskách v minulosti povolených k jejich vydobytí, proto velká část výhradních ložisek nevyhrazených nerostů, a i ložisek nevyhrazeného nerostu se blíží ke svému dotěžení. U většiny velkých zdrojů štěrkopísků a stavebního kamene je jejich reálná životnost 7, max. 15 let. Průmyslové osvojování ložisek nerostných surovin je zpravidla velmi nákladné a je spojeno s velkým rizikem vyjádřeným rozdíly mezi vyhodnocenými předpoklady a finančními, případně jinými ekonomickými výsledky a důsledky jejich využívání. Velmi složitý a zdoluhavý je průběh správních procesů vedoucích k získání povolení k otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů a už se nedaří adekvátně nahrazovat kapacity dotěžených či dotěžovaných ložisek nerostů nově otevíranými. Je třeba si uvědomit skutečnost, že výhradní ložiska nevyhrazeného nerostu nepokrývají ani 2 % celkové rozlohy území ČR, a tato ložiska ani zásoby v nich „nepřibývají“. Hospodárnost při jejich exploataci je tedy plně na místě. Další případná rozšíření těžby jsou směřována do částí ložisek nevyhrazených nerostů, popř. otvírek zcela nových ložisek nevyhrazených nerostů (u štěrkopísků na území ČR už pokrývají cca 45-50 % z celkové roční produkce). Zhruba od roku 1993 společně s těžbou na výhradních ložiskách stavebních surovin postupně narůstá význam těžeb na ložiskách nevyhrazeného nerostu, které v současné době mají významný podíl na celkové produkci stavebních surovin. Výhradní ložiska, jakožto i ložiska nevyhrazených nerostů a prognózní nerostných surovin je nutné respektovat jako zákonný limit území a zahrnout do územně plánovací dokumentace (ZUR, ÚP). Kromě zjištěných výhradních ložisek je nutné zabezpečit i ochranu potenciálně perspektivních prognózních zdrojů a ložisek nevyhrazeného nerostu.

Součástí státní surovinové politiky jsou i regionální (krajské) surovinové koncepce a státní surovinová politika je pro ně závazným rámcem. Úkolem regionálních surovinových koncepcí je rozpracovat platnou státní surovinovou politiku do podmínek regionů/krajů. S ohledem na specifika jednotlivých krajů, řeší regionální surovinové koncepce konkrétní dostupnost a využití lokálních zdrojů surovin, místní ekologické aspekty těžby a zpracování surovin a kvalifikovaně upřesňují a periodicky aktualizují současné i budoucí využívání a ochranu surovinových zdrojů se zřetelem na jejich reálné potřeby. Výsledky příslušných závěrů a opatření průběžně aktualizovaných koncepčních dokumentů regionálních (krajských) surovinových koncepcí je nezbytně nutné provázat s ÚPD.

V této souvislosti rovněž požadujeme, aby Zpráva o uplatnění Zásad územního rozvoje JhK ve svých tezích doporučila další nezbytné dokumenty sloužící jako podklad pro aktualizaci ZÚR. Jedná se zejména o Aktualizaci regionální/krajské surovinové koncepce Jihomoravského kraje, opírající se o certifikovanou Metodiku z ukončeného projektu TAČR (ID TITSMP0909) z roku 2022 pod názvem „Metodika a tvorba standardů tvorby a periodické aktualizace regionálních surovinových koncepcí, modelové řešení dvou zvolených regionů“. Pro nezbytné zajištění dostatečných regionálních zdrojů stavebních surovin a hospodárného využívání a ochrany surovin celostátního významu při současné snaze o vyšší komplexní využití

vybraných druhotných surovin v souladu s platnými právními předpisy je právě Aktualizace Regionální surovinové politiky kraje Vysočina tím nejvhodnějším a nejpotřebnějším podkladem. Klíčové zásady a opatření pro ochranu, a využívání nerostného bohatství vyplývají ze schválené a závazné Surovinové politiky České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů, schválené usnesením vlády ČR ze dne 14. června 2017 č. 441 o Surovinové politice České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů. Vytvořit prostředí, které umožní využívání nerostných surovin v daném kraji (regionu) při respektování tří pilířů udržitelného rozvoje (ekonomického, sociálního a environmentálního) bez upřednostňování některého z nich. Výchozím podkladem pro uvážlivé rozhodování o budoucím využití surovinových zdrojů jsou Regionální surovinové politiky/koncepce, které průběžně aktualizují surovinové zdroje na území jednotlivých krajů. Regionální surovinové politiky poskytují přehled a charakteristiku ložisek nerostných surovin na území krajů, hodnotí zásoby, vývoj těžby a její vliv na životní prostředí, zabývá se vývojem potřeby surovin, navrhuje postupy a opatření při využívání surovinových zdrojů v kraji, zejména vychází z detailních informací o jednotlivých ložiscích nerostných surovin, na základě nichž navrhuje zásady, opatření a principy pro regionální úroveň a zároveň doporučení konkrétních ložisek k budoucímu využití, včetně detailních podmínek souvisejících s potenciálními riziky. Navrhuje obecná i velmi konkrétní opatření včetně kritérií pro koordinaci povolovacích činností pro těžební aktivity na jednotlivých ložiscích. V souladu se státní surovinovou politikou se v navazujících regionálních surovinových strategiích (politikách) optimalizují plány pro možné otvorky nových ložisek stavebních surovin vzhledem k lokalizaci ZCHÚ, EVL, PO, Natura 2000, CHKO, VKP, prvků územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“), botanicky, zoologicky, stanovištně či geomorfologicky hodnotných lokalit či krajinných segmentů a chráněných oblastí přirozené akumulace vod (dále jen „CHOPAV“). Tento princip má být uplatňován při přípravě a tvorbě regionálních surovinových politik.

S pozdravem

RNDr. Martin Holý

ředitel odboru geologie

podepsáno elektronicky